

Denne artikkelen er gjengitt i
Norsk vegmuseums årbok for 2023

Museumsdirektørens
forord

Forord ved museumsdirektøren

Anja Aaboen Sletten (til venstre) har ledet museet siden høsten 2021. I hennes fravær fra april til november 2023 fungerte Randi Tone Skjelsvold i stillingen. (Foto: Morten O. Reiten)

Kjære leser

I årets 31. årbok fra Norsk vegmuseum finner du en utvalgt samling artikler om veg-, kjøretøy- og fjellsprengningshistorie. Takk til alle årbokforfattere, både eksterne bidragsytere og egne ansatte, som med sine artikler bidrar til ivaretagelse og formidling av felles veg- og trafikkhistorie! Også i årets årbok finner du en bred variasjon av tema. Blant annet kan du lese to artikler om kongeveger i Norge, den ene skrevet av den som har arbeidet lengst med historikken rundt kongeveger ved Norsk vegmuseum, tidligere museumsdirektør Geir Paulsrud. Geir gikk i høst over i pensjonistenes rekker, noe som i november ble behørig markert med et faghistorisk seminar om nettopp kongeveger.

Kongevegen over Dovrefjell er som kjent den første fjellovergangen i Norge som fikk kjøreveg. Siden 2017 har Norsk vegmuseum, Statens vegvesen samarbeidet med Dovre kommune, Oppdal kommune, Innlandet fylkeskommune, Trøndelag fylkeskommune, Pilegrimsenter Dovrefjell, Rondane og Dovre nasjonalparker, Dovrefjell nasjonalparkstyre, Gudbrandsdalsmusea og Riksantikvaren om å formidle, istandsette og tilrettelegge kongevegen som en sammenhengende historisk vandringsveg mellom Dovre- og Oppdal kirke.

De gamle strekningene er istandsatt på gamlemåten med tørrmuring og rydding med håndmakt. Flere bruer er satt opp etter mal fra 1767. Vegen er merket og det er satt opp informasjonsskilt. Prosjekt Kongevegen over Dovrefjell fikk i år sin

avslutning med en høytidelig åpningsmarkering 30. august. Vi vil med dette benytte anledningen til å takke for bidraget fra alle samarbeidspartnere inn i prosjektet, og samtidig oppfordre våre lesere til å finne tid til å gå deler av kongevegen over Dovrefjell eller kongevegen over Filefjell. Dette er unike vandringsveger i vakker natur hvor du kommer tett på vår felles veghistorie.

Som i tidligere år har aktiviteten ved Norsk vegmuseum vært høy. Den 11. juni hadde vi også i år gleden av å arrangere Nasjonal Motordag på museet. Da åpnet vi portene for alle entusiastkjøretøy på tvers av merker, type og alder. En stor takk til de over 2200 besøkende som tok turen til museet denne dagen og bidro til et flott arrangement.

Iskiosken er populær – med og uten is. Her fra venstre: Åsmund Johannes Sletten, Randi Tone Skjelsvold, Kristian Gregor Rønningen, Ingrid Dahl Hovland og Arvid Dokken. (Foto: Kjell Bjørn Vinje)

I sommer åpnet vi også en klassisk Diplom-iskiosk fra 1960-tallet i museums-parken, og denne ble fort et populært tilbud. I mange byer og bygder var denne type kiosker et kjent syn langs vegen i Norge. Vegdirektør Ingrid Dahl Hovland benyttet anledningen til å besøke museet i forbindelse med åpningen, og uttalte: «Dette er et imponerende sted som mange flere burde kjenne godt til og besøke. At museet har gratis inngang må vi alle spre ut for å få enda flere besøkende». Det er derfor gledelig å kunne si at vi i midten av desember har hatt over 83 800 besøkende så langt i år, mot 81 000 på samme tid i fjor. Det er vi godt fornøyd med, samtidig som vi jobber målrettet for å nå stadig nye målgrupper.

Godt samarbeid på Oslo Motor Show, fra venstre Åsmund Johannes Sletten fra Vegmuseum, Trine Kanter Zerwekh fra Nasjonale turistveger, Floyd Bilben, Vegmuseum og Bjarte Skaugset, trafikkikkerhetsavdelingen. (Foto: Åsmund Johannes Sletten)

Maidugnad for ildsjelene bak Fjellsprenningsmuseet. Bakerste rekke fra venstre: Magne Wraa, Eysteim Grimstad, Arnfinn Erlie, Jarle Gausen, Per Bollingmo, Morten Lund, Jo Stormyrbakken, André Frisli, Stein Erik Blomberg. Fremste rekke fra venstre: Ola Woldmo, Rolf Mikkelsen, Stein Aarsæther, Ola Per Lotten, Amund Sæterbakken Rusten, Vegard Moen Andersson (Foto: Kristine Salme)

dette aktualiserer i stadig større grad behovet for gode systemer og forvaltningsplaner for disse kulturminnene, og er noe vi vil ha særlig fokus på i årene som kommer.

Bærekraftig og helhetlig samlingsutvikling har vært og skal være en ledestjerne for museet. Hensynet til bærekraftig virksomhet, nasjonale og internasjonale føringer kombinert med manglende ressurser ved de regionale museumsanleggene i Statens vegvesen medførte i februar et vedtak i vegdirektørens ledermøte om avvikling av formidlingsvirksomheten ved disse anleggene. Anleggene beholdes imidlertid som samlingsmagasiner og vil i løpet av de nærmeste årene kartlegges nærmere for videre samlingsutvikling og framtidig tilgjengeliggjøring på digitale plattformer.

Norsk vegmuseum fikk i 2006 ansvaret for det nasjonale trafikksikkerhetssenteret, og høsten 2023 har vi tatt imot over 2000 skoleungdommer fra 10. klasse på trafikksikkerhetsopplæring. Dette er gjennomført i tett og godt samarbeid med interne krefter fra Trafikant og kjøretøy i Statens veg-

vesen, i tillegg til eksterne krefter fra Innlandet fylkeskommune og Trygg trafikk.

Også i år har vi hatt besøk av en ivrig og trofast gjeng fra Foreningen for Norsk fjellsprenningsmuseum som i mai stilte på sin årlige dugnad. Dugnadsbidraget er viktig både for å ta vare på, og å fornye det publikum kan oppleve i Norsk fjellsprenningsmuseum. Takk til foreningen for praktisk bistand på anlegget og kunnskap inn i dette arbeidet.

Vi hilser samtidig Hilberg Ove Johansen velkommen som ny leder av Venneforeningen for Norsk vegmuseum, og ser fram til et tett samarbeid også med denne foreningen i årene som kommer.

Av rent organisatoriske nyheter kan vi nevne at fra januar i 2023 endret seksjonene ved museet navn og ansvarsområde. Fagavdelingen gikk over til å hete seksjon for kulturhistorie, og enheten for administrasjon og drift gikk over til å hete seksjon for formidling og drift. I den sammenheng ble formidlingsteamet og publikumstjenesten slått sammen med driftsteamet,

En solid og engasjert museumsgjeng på tur på postvegen i Nærøyfjorden i september, bak fra venstre Nora Sophia Kamphuis Hansen, Geir Paulsrud, Cathrine Thorstensen, Randi Tone Skjelsvold, Astrid Stubrud, Unni Bryhn Sveen, Lise Marie Hafsten Grønvik, Ann Kristin Engh, Wenche Monsen Frøise, Elias Duedahl Holmen, Stian Tranung. Foran fra venstre Kristine Salme, Stein Erik Blomberg, Ragna Monica Bjørgemoen, Berit Hole og Håkon Aurlien. (Selvutløserfoto: Kristine Salme)

og vi mener å se at vi nyter godt av denne sammenslåingen på flere områder.

I museumsdirektør Anja Aaboen Slettens langtidsfravær fra april til november i år fungerte seksjonssjef Randi Tone Skjelsvold som leder av museet. Silje Cathrin Fylkesnes ble ansatt som seksjonssjef for kulturhistorie fra mars, og Morten Reiten gikk midlertidig inn som seksjonssjef i Randi sitt sted. En stor takk til museets ansatte som har vist omstillingsevne og handlekraft i denne perioden, i tett samarbeid med gode støttespillere både internt og eksternt.

Vi vil med dette ønske dere alle god lesning og håper at årboken kan bidra til økt interesse for veg-, kjøretøy og fjellsprenningshistorie.

Anja Aaboen Sletten
museumsdirektør

Randi Tone Skjelsvold
fungerende museumsdirektør (april-november)

Elias Duedahl Holmen var en populær rampenisse i 2023-utgaven av museets julekalender på sosiale medier. (Foto: Kristine Salme)

